

L'ozó: un contaminant cada vegada més estès

L'anomenat ozó troposfèric, que no s'ha de confondre amb l'ozó situat a l'estratosfera –part alta de l'atmosfera– que ens protegeix dels raigs ultraviolats del sol, és un tipus de contaminant que es forma, de manera indirecta, quan els raigs solars copen altres molècules, com els òxids de nitrogen, que l'home emet a les seves indústries (centrals tèrmiques, per exemple) o amb els seus automòbils.

Aquest contaminant és ja un greu problema a la major part d'Europa que ens afecta a tots, fins i tot al camp, els dies assolellats.

L'ozó danya la vegetació i, a les persones, els hi provoca danys notables a l'aparell respiratori, per exemple asma, especialment en nens i malalts. Encara que la legislació europea marca que no s'han de sobrepassar, per a l'any 2010, els 120 micrograms/m³ en mitjanes de 8 hores, l'O.M.S. (Organització Mundial per a la Salut) recomana que aquests límits es baixin a 100 micrograms ja que la contaminació amb aquest gas està associada a majors taxes de mortalitat de la població.

Les PM: la pols que mata

Les PM són partícules microscòpiques, pols i sutge, que són emeses, entre d'altres, per automòbils dièsel i per centrals tèrmiques. Cada vegada hi ha més estudis que indiquen que, fins i tot en quantitats petites, afecten seriosament a la salut, especialment les més petites, per la seva major penetració en els pulmons i perquè, d'aquí, passen a la sang afectant a les seves qualitats i afavorint, per exemple, els infarts i el càncer.

Conclusions principals:

- L'estudi efectuat mostra que la Central Tèrmica faria augmentar els nivells d'ozó en un radi de 60 a 80 km entorn a la central.
- La Central Tèrmica faria sobrepassar els màxims legals d'ozó (mitjanes de 8 hores) al voltant de 10 – 14 vegades més del normal, depenent de les distàncies i del temps atmosfèric.
- La contaminació per ozó és ja un problema global i les mesures fetes mostren que Mequinensa pateix també contaminació per aquest gas en èpoques càlides.
- Les mesures realitzades a l'aire mostren que a l'entorn de Mequinensa ja hi ha contaminació per partícules (PM).
- La suma de la contaminació prèvia i les emissions contaminants de la Central Tèrmica afectarien seriosament a la qualitat de l'aire de la regió.

ECOLOGISTES
— BAIX CINCA
en acció

Avda. Reyes Católicos, 28, 2ª - Fraga - 22.520

E-mail: fraga@ecologistasenaccion.org

Web: www.ecologistasenaccion.org/bajocinca

Mequinensa: Dades sobre contaminació i la influència de la Central Tèrmica en l'ozó troposfèric

Juny 2008

Les centrals tèrmiques netes no existeixen, encara que es pintin de verd.

La Central Tèrmica de Mequinensa

A Mequinensa l'empresa "Carbonífera Energia" té projectat construir una central tèrmica de carbó (lignit) de 37 MW de potència, l'autorització de la qual no està pendent del que decideixi l'Institut Aragonès de Gestió Ambiental (INAGA).

Què ha succeït amb la tramitació de la Central Tèrmica fins ara?

Quan el projecte es va sotmetre a informació pública, l'any 2005, Ecologistes en Acció, entre altres organitzacions, va presentar al·legacions contra la Central Tèrmica per considerar-la innecessària i, com totes les centrals tèrmiques, contaminant.

Un dels arguments que es van usar contra la Central Tèrmica és que no es coneixia quina era la qualitat de l'aire de l'entorn, que es presumia apreciable per dues raons. Una, per la cada vegada més freqüent contaminació per ozó en èpoques càlides que arriba a gairebé tot arreu. I l'altra per la tendència a l'estancament de l'aire, amb els seus contaminants, que es donen durant les boires hivernals.

Si als contaminants previs se'ls afegix els emesos per la central i se sobrepassen els límits legals no s'hauria d'autoritzar la Central Tèrmica.

El resultat va ser que l'INAGA va encarregar al Centre d'Estudis Ambientals del Mediterrani (CEAM) un estudi sobre com afectaria la Central Tèrmica als nivells d'ozó troposfèric a la zona. Així mateix es va iniciar una campanya de mesures de la contaminació de l'aire a Mequinensa (de desembre del 2006 a gener del 2008).

Quins van ser els resultats de l'estudi del CEAM?

En aquest estudi es va simular amb ordinador què hagués passat en tres dies reals, dels quals es té les dades meteorològiques i de contaminació, si la Central Tèrmica de Mequinensa hagués estat funcionant. Cada dia dels estudiats representa situacions de vent diferents: dia sense vent, amb vent provinent del NW (Nord-oest, o cerç), i amb vent del SE (sud-est).

A l'estudi es conclou que la Central Tèrmica faria pujar els nivells d'ozó troposfèric en un radi, variable segons les condicions meteorològiques, d'uns 60 a 80 km al voltant de la central, amb augments més probables que oscil·larien al voltant de 4 micrograms/m³ a distàncies mitjanes. I més a les distàncies més curtes, afectant sobretot a Mequinensa i a les poblacions veïnes.

Atès que les normes ambientals diuen que per a l'any 2010, any en què estaria la central funcionant si s'autoritzés, no s'han de sobrepassar els 120 micrograms/m³ més de 25 vegades l'any (mesurats en mitjanes de 8 hores) l'estudi conclou que la Central Tèrmica faria sobrepassar aquests límits al voltant de 10 o 12 dies (segons circumstàncies i llocs) més del que és normal.

Atès que molts valors d'ozó s'apropen als límits legals, només cal un augment de 4 micrograms perquè aquests se sobrepassin.

Amb les mesures de contaminació preses a Mequinensa, d'existir la Central Tèrmica, les superacions legals haguessin passat, almenys, de 22 a 32 vegades l'any.

Quins són els resultats de l'estudi efectuat a Mequinensa sobre la qualitat de l'aire?

A més de l'ozó, ja comentat, pel qual se superen 22 vegades els límits de 120 micrograms/m³ en mitjanes de 8 hores (sense comptar l'efecte que tindria la central), és significativa la contaminació per partícules (pols, sutge, etc.), denominades PM10.

La legislació vigent estableix que no han de superar-se els 50 micrograms/m³ més de 35 vegades l'any. Per desgràcia, a causa de fallades tècniques, la Conselleria de Medi ambient només va aconseguir dades vàlides en 87 dels 412 dies que va durar l'estudi, però tot i això es van sobrepassar els límits un total de 23 dies, xifra destacable per a tot just 3 mesos de dades.

Fins a on arribaria la contaminació?

A l'estudi del CEAM es mostra que la Central Tèrmica deixaria notar la seva influència contaminant a poblacions com Bujaraloz, Montsó, Lleida i fins i tot la mateixa Tarragona.

La Gran Qüestió...

Si una Central Tèrmica com la de Mequinensa contamina... **Quin seria l'efecte combinat d'aquesta central amb les que també es projecten a Ribarroja i a Faió?**

Qui dona la informació?

Ecologistes en Acció és, fins ara, l'únic protagonista d'aquesta història que ha fet públics els seus escrits d'al·legacions i les dades sobre contaminació obtingudes a Mequinensa. A la nostra web es troba un informe més detallat del que aquí sha exposat.